

Verslag Werkbezoek Fase 1

ABG Gemeenten

Project: Klimaatstresstest Waterkring de Baronie
Betreft: Verslag - Werkbezoek Fase 1 - ABG Gemeenten
Datum en tijd: Dinsdag 15 oktober 2019, 13:30-15:30 uur
Locatie: Gilze Rijen

Aanwezig	
Gerard Vrolijk (ABG Gemeenten, Leefomgeving, water en riolering)	Karin van den Akker (ABG Gemeenten, Beleidsontwikkeling Fysiek domein)
Toon (ABG Gemeenten, Buitendienst)	Henk Groen (ABG Gemeenten, Hoofd Beheer en ruimte)
Chris (ABG Gemeenten, Buitendienst)	Lizzy van der Gracht (ABG Gemeenten, Communicatie)
Laura Meuleman (ABG Gemeenten, Leefomgeving)	Jelmer Roosjen (Nelen & Schuurmans)
Elise van der Bruggen (ABG Gemeenten, Duurzaamheid)	Emile de Badts (Nelen & Schuurmans)

1. Opening en een korte voorstelronde

Het eerste werkbezoek van de ABG gemeenten heeft als doel het halen en brengen van informatie omtrent klimaatadaptatie. Aanvullend het inventariseren van functies binnen de gemeente, kwetsbaarheden en kansen.

Alle aanwezigen is gevraagd of ze een rol voor zichzelf zien op het gebied van klimaatadaptatie. De meeste aanwezigen gaven aan een rol voor zichzelf te zien binnen klimaatadaptatie.

2. Invullen enquête

1a. In hoeverre leeft het thema aanpassen aan een veranderend klimaat binnen uw organisatie?

b. In hoeverre is uw organisatie ook daadwerkelijk actief op het thema aanpassen aan een veranderend klimaat?

Binnen de ABG gemeentes leeft klimaatadaptatie al behoorlijk onder de medewerkers. Binnen rioolbeheer wordt al lange tijd nagedacht over klimaat-adaptief beleid; twintig jaar geleden werden maatregelen zoals berg-bezinkbakken, afkoppeling en alternatieve verharding al ingezet. Alhoewel binnen rioolbeheer al langer over klimaatadaptatie wordt gedacht, worden nu ook andere disciplines hierbij betrokken. Groenbeheer wordt bijvoorbeeld betrokken in het geval van hittestress. Wat hierbij helpt zijn kaarten over klimaatadaptatie uit een voorgaand onderzoek, waarbij verschillende disciplines uitgenodigd worden om rond te tafel te zitten en te discussiëren. Een discipline waarin ook gewerkt wordt is de bescherming van de biodiversiteit. Binnen de gemeente wordt geen vergif meer gebruikt bij beheer en wordt er nagedacht aan een inrichting die de biodiversiteit bevordert.

Ook wordt het hergebruik van douchewater gestimuleerd.

Wat op valt is dat de aanwezige medewerkers elkaar soms nog lastig kunnen vinden als het gaat over klimaatadaptatie; tussen beheer en RO is nog niet voldoende communicatie.

Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan het betrekken van burgers bij het klimaat-adaptief denken. Een recente actie waarbij burgers werden gestimuleerd om regentonnen aan te schaffen kreeg rond de 700 aanmeldingen. Ook werd een week van de duurzaamheid georganiseerd binnen de gemeente. Er wordt benadrukt dat het belangrijk is burgers de juiste informatie te verschaffen om de bewustwording te bevorderen. Binnen de gemeente kan bijvoorbeeld wel het gebruik van regentonnen gestimuleerd worden, maar het is wel belangrijk dat de mensen weten dat de regenton geleegd wordt voordat een zware regenbui valt. Zo kan de afkoppeling van het regenwater in de regenton optimaal benut worden.

2 Wat zijn volgens u de belangrijkste functies in uw gemeente die bestand zouden moeten zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering?

- Gezondheid en veiligheid moeten voorop staan.
- Recreatie en toerisme belangrijk in de regio door vele campings en parken.
- Veel landbouw in de gemeente.
- Alle sectoren spelen een rol.

3 Ziet u kansen om deze functies bestendiger te maken voor de gevolgen van klimaatverandering?

Ja.

4 Ziet u kansen om deze functies in samenwerking met Waterkring de Baronie bestendiger te maken voor de gevolgen van klimaatverandering?

Ja, Waterkring de Baronie wordt gezien als een waardevolle samenwerking. Ook wordt dit project gezien als mogelijkheid om met partners in de gemeente de samenwerking aan te gaan. Hierbij kan ook gedacht worden aan de samenwerking met wijkraden.

5 Hoe staat uw organisatie (zowel ambtelijk als bestuurlijk) tegenover het betrekken van bewoners?

Binnen de ABG gemeentes wordt al veel samengewerkt met bewoners. Een vereiste bij veel van deze projecten blijkt te zijn dat het voor de bewoners wel iets moet opleveren om ze te motiveren. Hier is dus wel budget voor nodig. Zo zijn er verschillen tussen de betrokkenheidsgraad van de bewoners in Gilze-Rijen en Alphen-Chaam, dit is deels te verklaren doordat Gilze-Rijen een groter budget heeft voor het betrekken van inwoners bij klimaat-adaptief denken.

Tevens is het moeilijk iets af te dwingen, burgers moeten vanuit eigen bewustwording handelen en meewerken. In Gilze-Rijen zijn er buurtverenigingen die groen bijhouden, deze betrokken burgers moeten betrokken worden bij dit proces. Beginnen met mensen die betrokken zijn en dat zijn de ambassadeurs voor klimaatadaptatie onder bewoners. Dit brengt de gemeente uiteindelijk meer op dan dat het kost. Dit gaat niet op in Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. In Alphen-Chaam is er dus weinig budget. Bewoners moeten beloond worden anders krijg je ze niet mee

6 Wat typeert uw gemeente?

- Gilze Rijen is actief in klimaatadaptatie
- In Alphen Chaam houdt men zich bezig met zichzelf
- Baarle Nassau moet moeite doen om mensen aan te sporen om mee te doen aan klimaatadaptatie

3. Kwetsbaarheden en kansen per wijk

Door de aanwezigheden zijn er op de kaart kansen en knelpunten aangegeven. Hierbij kan het gaan om knelpunten binnen een van de vier klimaatthema's en kansen. Ook werd er een meer algemene discussie gevoerd rondom klimaatadaptatie bij de kaart.

Figuur 1 en 2 laten de resultaten zien van de kaart en de tabel na de werksessie.

Aantekeningen bij kaart:

- Over de hele gemeente zijn er meerdere praktijkvoorbeelden van wateroverlast bekend.
- Algemeen hittestress risico voor Rijen vanwege de vele zandgronden en de afwezigheid van groen.
- De ABG Gemeenten zijn kwetsbaar voor het thema droogte. Er zijn meerdere waterwingebieden en er is veel landbouw. Vanwege het veranderende klimaat zijn deze locaties extra kwetsbaar.

Figuur 1. Kansen en knelpunten kaart

Aantekeningen bij tabel:

Op de figuur is aangegeven welke sectoren van belang zijn voor iedere wijk. Het resultaat hiervan is te zien in figuur 2. De tabel is niet ingevuld, omdat op basis van de huidige wijkindeling geen goede verdeling te maken was in functies. Het resultaat zou er toe hebben geleid dat alle functies in elke wijk belangrijk waren. In de onderstaande figuur is aangegeven welke functies voorkomen op de desbetreffende locatie.

Figuur 2. Wijken en sectoren kaart

4. Afronding

De input die vandaag is opgehaald wordt door Nelen & Schuurmans vastgelegd op de kaart en de kansen worden in het klimaatportaal verwerkt.